ELS GUARDIANS DE LA CASA

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 1 3/12/2025 16:39:51

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 2 3/12/2025 16:39:51

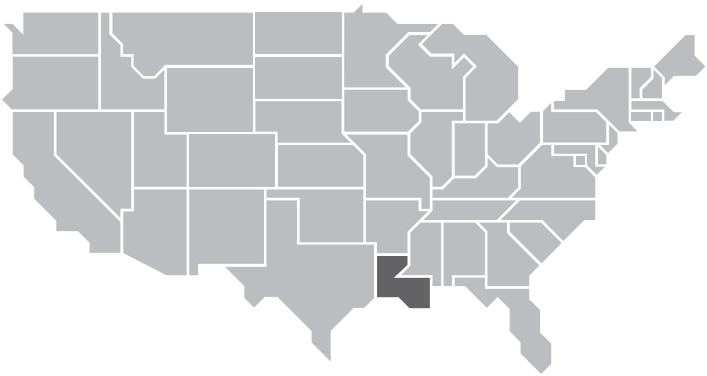

Shirley Ann Grau

Naixement:	8 jul. 1929, Nova Orleans (Louisiana)
Mort:	3 ago. 2020, Kenner (Louisiana)
Novel·la:	*Els guardians de la casa*
Títol original:	*The Keepers of the House*
Any:	1964
Aquesta edició:	2025

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 3 3/12/2025 16:39:51

Primera edició en anglès, 1964
Primera edició de L'Agulla
Daurada, desembre 2025

Títol
Els guardians de la casa

Títol original
The Keepers of the House

Autoria
Shirley Ann Grau

Traducció
Xavier Pàmies

Correcció
Maite Puig i Maria Coll

Fotografia de la coberta
Peter Henry Emerson amb T. F. Goodall,
Rowing Home the Schoof-Stuff, 1886

ISBN 978-84-19515-28-5
Dipòsit Legal B 23788-2025

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Institució de les Lletres Catalanes

KULT COOP

CULTURA21, SCCL
Carrer de la Foneria, 5-7, baixos
08243 Manresa, Països Catalans
www.lagulladaurada.cat

Formem part de

LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS

Imprès a Cevagraf SCCL

Tots els drets reservats, incloent-hi el dret de reproducció total o parcial en qualsevol forma.
Traducció catalana publicada per acord amb Diana Finch Literary Agency, en col·laboració amb The G Agency.

© 1964, Shirley Ann Grau
© 2025, de la traducció, Xavier Pàmies
© 2025, d'aquesta edició, L'Agulla Daurada

Vostè és lliure de:
Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra.

Sota les següents condicions:
/ **Reconeixement** *(attribution)*: En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència caldrà reconèixer-ne l'autoria.
/ **No comercial** *(non commercial)*: L'explotació de l'obra queda limitada a usos no-comercials.
/ **Sense obres derivades** *(no derivate works)*: L'autorització per explotar l'obra no inclou la transformació per crear una obra derivada.
/ **Compartir sota la mateixa llicència**: Si transforma o modifica aquesta obra per crear-ne una obra derivada, només pot distribuir l'obra resultant sota la mateixa llicència, una de similar o una de compatible.
/ En reutilitzar o distribuir l'obra, ha de deixar ben clar els termes de la llicència d'aquesta obra.

Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si s'obté el permís del titular dels drets d'autor.

En aquesta llicència res no menyscaba o restringeix els drets morals de l'autor. Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no es veuen afectats per l'anterior.

ELS GUARDIANS DE LA CASA

Shirley Ann Grau

Traducció de Xavier Pàmies

MISSISSIPPI
L'Agulla Daurada

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 5 3/12/2025 16:39:51

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 6 3/12/2025 16:39:51

Aquells dies, tremolen els qui havien estat els guardians de la casa, i els homes més vigorosos s'encorben; les dones que abans molien són poques i deixen de moldre, les qui guaitaven per les finestres ja només veuen foscor; i es tanquen les portes del carrer mentre s'apaga la remor de la mola; l'home es lleva amb el cant dels ocells, però totes les cantúries es perden. Llavors, una pujada espanta, i es té por de fer camí. L'ametller floreix, la llagosta s'engreixa i la tàpera es panseix; l'home se'n va al seu estatge etern, i les ploraneres ja ronden pel carrer.

Eclesiastès 12,3-5

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 7 3/12/2025 16:39:51

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 8 3/12/2025 16:39:51

L'Abigail

Els capvespres de novembre són serens, plàcids i secs. Els arbres gebrats i l'herbassar lívid resplendeixen sota la claror crepuscular. Als camps hivernals els afloraments de granit emeten una lluïssor blanca i crua. La gent gran els anomena els ossos de la terra. Al replec més ensotat del terreny –cap al sud-oest, allà on un sol voluminós i rogenc s'ha post no fa gaire– el riu Providence reflecteix una claror apagada i grisa. En aquest temps de l'any el riu va baix, minvat per la sequera. Fa de mirall del cel, un mirall vell i entelat.

Els capvespres de novembre tenen una quietud de cosa definitiva. Aquest n'és un. No hi ha boirina; la vista s'estén molt lluny cap a totes bandes. Cada arbre dels vessants dels serrats que s'enfilen cap a llevant i cap al nord es veu nítid i perfilat. No s'hi veu ni una mica de fum, tot i que abans, per l'octubre, havien arribat sinistres filagarses de cendres procedents dels incendis forestals de les Smokies. I no es veu gens de boira al llarg del plec que conté el riu Providence. Tot és nítid i clar. Tot és una claror serena que s'apaga de mica en mica.

El mes passat hi havia dos enganyapastors que es passaven la nit cridant a prop de la casa. No em pensava que trobaria a faltar els seus esgarips; però ara els trobo a faltar.

Darrere meu la casa està tranquil·la. Els meus fills paren taula per sopar; sopem d'hora, perquè només hi tinc els dos

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 9 3/12/2025 16:39:51

petits. Les filles grans han anat a estudiar a Nova Orleans. La gent d'aquí el comtat no ho sap encara, però ho sabran; sempre acaben sabent-ho tot. «Típic d'un Howland», segur que diran. «Són així; sempre han de fer-se veure. I això que l'última vegada s'hi van deixar la pell...»
Em faig la il·lusió d'estar aquí asseguda, però morta; que soc com aquests afloraments de granit, els ossos de la terra, descarnada i eterna.

Encenc el llum del porxo. Sempre que surto a regar els geranis l'encenc. Amb la gran regadora de llauna rego la renglera atapeïda d'ufanoses flors vermelles i blanques. Em van ensenyar que, si té les arrels humides, un gerani aguanta el fred. Aquests que creixen sota la teulada del porxo, arrambats a la paret tèbia de la casa, duren fins al pic de l'hivern.

Rego sense anar gaire amb compte i l'aigua s'escampa per l'empostissat del porxo. Tinc els ulls posats en el jardí, el tros de jardí de davant. Tot i la poca claror que hi ha, veig la gespa tota aixecada. Sembla un mar esvalotat. De la tanca d'estaques no en queda res; només s'hi veuen les branques delicades, alçades com un brollador, del roser enfiladís que abans hi creixia.

No tinc intenció de tornar a posar la tanca. No vull oblidar.

Mentre contemplo aquest capvespre immaculat no se'm fa estrany plantar cara a tot un poble, a tot un comtat. Estic sola, certament, però no estic gaire espantada. La casa ha estat buida i sola altres vegades, però llavors no me n'adonava; i ara la cosa no és pitjor. Estic decidida a fer tant de mal com se me n'ha fet a mi. Destruiré tant com he perdut.

És una forma de viure, ves; és una forma de mantenir el cor bategant sota la volta protectora de les costelles. I de moment amb això n'hi ha prou.

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 10 3/12/2025 16:39:51

Entorn del llum del porxo hi voleteja un petit estol de grans arnes blanques; i a l'empostissat hi ha uns quants escarabats panxuts que es regiren de panxa enlaire incapaços de tornar a posar-se del dret. M'admira que hagin sobreviscut a la gebrada. Deuen haver criat a l'escalf de la casa, a sota, o per entre l'empostissat. Un xot passa per l'angle del porxo amb un esbatec d'ales silenciós, evitant la llum.

Em cenyeixo més el jersei al cos i m'arrepenjo a la barana del porxo per contemplar com arriba la nit. No ve de cap lloc concret –no és d'aquesta mena de nits–, sinó que avança des de totes bandes, com una taca per una esponja. Encara no fa vent; s'alçarà més tard. Sempre ho fa.

Sento el xiscle escanyat d'un conill; el xot ha trobat sopar.

M'estic al porxo de la casa que va construir el besavi del meu besavi, i per la porta oberta sento els meus fills travessant el passadís amb una correguda per anar a sopar. La Marge, la petita, riu de la broma que li fa en Johnny: «Ets tu, ets tu, ets tu!» Les paraules planen en l'aire plàcid i quiet fins que una porta les estronca.

Jo també havia sigut una nena en aquesta casa, corrent amunt i avall per aquests passadissos i aquestes escales. No estava tan arreglada com ara –era abans de la guerra, abans que l'avi fes la seva fortuna–, però era la mateixa casa. Per a ells, per a mi. Noto darrere meu la pressió de les generacions, que m'empenyen a seguir els cicles recurrents de la vida i la mort. Jo havia sigut la nena que pujava a dormir, parlant en veu baixa per no tenir por dels éssers de la nit. La mare dormia al gran llit de dosser de l'habitació que donava al sud. I l'avi era on soc jo ara, exactament al mateix lloc... I els qui el van precedir també. S'estaven en aquest porxo mirant els camps, descansant de la calor del dia, deixant vagar els ulls pels replecs suaus de la terra

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 11 3/12/2025 16:39:51

fins a la foscor del bosc. En aquella època el bosc era molt més a prop.

Són morts; tots ells. Estic atrapada i enredada en les seves accions, com si les seves vides haguessin deixat una trama de fils invisibles en l'aire d'aquesta casa, d'aquest poble, d'aquest comtat. I jo m'hi he embolicat i hi he caigut.

El xot, ara lluny, fa el seu tremolós crit descendent. Durant un instant em sembla distingir-ne la forma alada retallada al cel de damunt el riu Providence. Estic sumida en la foscor escoltant els sons de veus que em retrunyen al cap i contemplant la processó de figures que se'm presenten davant dels ulls reclamant atenció. L'avi. La mare. La Margaret. Els fills de la Margaret: en Robert, la Nina i la Crissy.

Fa uns quants anys que no sé res de la Crissy ni de la Nina. No sé on viuen. No sé què fan. Ni tan sols sé si són vives. En Robert, en canvi, ha tornat. Quant deu fer? Tres mesos, no pas més. Va venir carregat de sarcasme i d'odi. Se separa de la munió de gent que tinc al cap i se'm posa al costat aquí al porxo. No pas el nen amb qui vaig créixer, sinó l'home que vaig veure fa tot just tres mesos.

Té quasi exactament la meva edat, però la forma com es frega la boca i parpelleja de pressa fa que sembli un vell. Però és viu. I quan soc sincera amb mi mateixa, com aquest vespre, reconec que m'estimaria més que no ho fos.

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 12 3/12/2025 16:39:51

En William

Vull explicar la història del meu avi, de la Margaret Carmichael i de mi. Com que tot remunta al passat i s'entrellaça amb tot, costa saber per on començar. El meu avi es deia William Howland. La Margaret era una *freejack* de prop de New Church. Però tampoc va començar ben bé aquí.

Pensant-hi bé t'adones que va començar molt més enrere, fa molt i molt de temps, al començament del segle XIX, quan Andrew Jackson i el seu exèrcit van marxar sobre el nord des de Nova Orleans. Havia sigut una guerra neta, ràpida i expeditiva, i no havia calgut que cap home passés gaire temps fora de casa; hi va haver prou temps per fer la sembra de primavera. Va ser un hivern ensopit, com a propòsit per fer una guerra, i després per tenir alguna cosa per explicar la resta de les seves vides. La persecució de l'exèrcit britànic pels prats i els boscos pantanosos de Chalmette. La rebuda d'herois que van tenir a la ciutat encabat. Una ciutat més gran que cap altra que haguessin vist. Una ciutat rica i elegant amb grans velers amarrats al riu, una catedral pontifícia i sacerdots amb llargues sotanes negres. I dones com tampoc no n'havien vist mai, de cara arrodonida, pell fina i ulls negres; més tendres i més dolces que les seves mullers eixutes. Totes vestides amb sedes de colors vius, mares incloses, totes xerrant en una llengua que no entenien.

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 13 3/12/2025 16:39:51

Els soldats van tornar a la llar com a herois, i els esclaus i tot se sentien contents. N'hi havia uns quants; Andrew Jackson se'ls havia endut quan havia marxat sobre el sud, inquiet i amoïnat perquè no sabia com seria l'exèrcit britànic que es trobaria. Aquests esclaus van baixar amb l'exèrcit, hi van servir i van tornar. A l'hora de deixar-lo, cada un va rebre un full firmat per Andrew Jackson que li concedia la llibertat. Resulta, però, que el general tenia mala lletra i feia una firma descurada on només es distingien clarament les primeres quatre lletres del cognom. En aquells fulls només s'hi llegia «*Free*» i un gargot on semblava que hi digués «Jack». I així aquests nous homes lliures i tots els seus descendents van rebre sempre més el nom de *freejacks*.

Estaven orgullosos de la seva condició i no es relacionaven amb els altres negres. Al llarg de les generacions posteriors es van barrejar amb sang choctaw, i encara es van aïllar més perquè van adoptar molts dels hàbits i costums indis. Vivien escampats per tot l'estat en comunitats petites. Sobretot ocupaven les pinedes enlairades i els fons de vall pantanosos d'entre la branca oriental i la branca occidental del riu Providence. Era una terra bona, fèrtil, però amb força paludisme. Hi vivien disperses ben bé una cinquantena de famílies, i fàcilment podien néixer, casar-se i morir-se en el triangle de terra d'entre els braços del riu, en una comunitat que en deien New Church. I aquí és on va néixer la Margaret Carmichael.

Resulta que en aquell exèrcit que deambulava cap al nord durant la primavera del 1815 hi havia un home que es deia William Marshall Howland. Era de Tennessee, un noi de setze, disset o divuit anys, no ho sabia segur; la seva mare s'havia mort quan era un infant de bolquers, i la resta de la família –ties o el que fos– no s'havien dignat fer-se'ncàrrec.

LAD25XX_MSSP_003_GUARDES_Tripa.indd 14 3/12/2025 16:39:51